

Justis- og beredskapsdepartementet

Innvandringsavdelingen

Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

Oslo, 1/10-14

Deres ref. 14/3814 JRS

HØRING – ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN (HEVING AV UNDERHOLDSKRAVET OG NY HJEMMEL FOR UNNTAK)

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 26/6 2004 høringsbrev til en rekke instanser, inkludert Antirasistisk Senter. Vi takker for muligheten til å være med på å påvirke endringer i utlendingsforskriften.

Antirasistisk Senter er sterkt kritiske til å heve underholdskravet, blant annet fordi det vil ramme enkelte grupper mer enn andre, og derfor vil virke diskriminerende. Det er vanskelig å se nødvendigheten av en slik endring, familiegjenforening er allerede vanskelig nok med dagens underholdskrav. **Antirasistisk Senter støtter ikke forslaget om heving av underholdskravet.**

Følgende er å anse som begrunnelse for dette:

1. Å heve underholdskravet fra 88 % av lønnstrinn 19 i statens lønnsregulativ (251 856 kr per 1. mai 2014) til lønnstrinn 24 (304 500 kr per 1. mai 2014) vil blant annet medføre at flere grupper enn lavtlønte og studenter ikke kan oppnå familiegjenforening. Asylsøkere, flyktninger og andre som er i startfasen i Norge vil ofte ikke ha mulighet til å møte underholdskravet. Økt underholdskrav vil føre til at langt flere i denne gruppen ikke kan oppnå familiegjenforening. Det er viktig å ha med seg hvor alvorlig dette vil være for den enkelte; å leve i langvarig atskillelse fra sine aller nærmeste, kan være en betydelig påkjenning som også kan ha en negativ innvirkning på den kapasiteten den enkelte har til å integrere seg. For noen vil fraværet av familien, og eventuelt bekymringen for deres situasjon i hjemlandet, bli altoverskyggende.
2. Til tross for departementets uttalte motivasjon om å begrense tvangsekteskap, vil endringen i stor grad ramme langt flere og andre grupper enn dem som er utsatt for dette. For langt flere vil hevingen være et inngrep i retten til selv å kunne velge hvem man vil dele livet med. Det er også vanskelig å se at heving av underholdskravet skulle tjene denne hensikten. Selv om departementet i høringsbrevet hevder at unge mennesker med vilje holder seg til lavtlønnede jobber for å unngå tvangsekteskap, savner vi dokumentasjon på at dette er tilfellet. Innsats mot tvangsekteskap er svært viktig, men bør løses gjennom midler som ikke svekker andres rett til familieliv, eksempelvis gjennom straffeforfølgelse av dem som utøver tvang, holdningsskapende arbeid, informasjon til utsatte, og intervjuer av referanseperson og søker før familiegjenforeningen.

3. Heving av underholdskravet rammer i stor grad de svakeste. Mennesker som er i en vanskelig situasjon, som har fått opphold på grunn av sykdom, eldre og funksjonshemmede, eller mennesker som av andre grunner ikke har arbeidsinntekt, har allerede problemer med det eksisterende underholdskravet. Heving av dette vil forsterke sosioøkonomiske forskjeller i Norge fordi det i større grad vil ramme vanskeligstilte. I ytterste konsekvens fører hevingen til at flere personer av økonomiske årsaker ikke selv kan velge hvem de vil leve sitt liv sammen med. Denne gruppen vil bli enda større. Denne effekten vil ikke i tilstrekkelig grad oppheves av at ny hjemmel for unntak åpner for at blant annet sykepengene og fødselspengene kan tas med i beregningsgrunnlaget.
4. Det er allerede vanskelige nok regler for familiegjenforening. Endringen i utlendingsforskriften og ny hjemmel for unntak forenkler ikke prosessen, noe som igjen vil forsterke sosioøkonomiske forskjeller.
5. Søkers inntekt bør regnes med i større grad, selv om referansepersonen er den som skal beskyttes mot tvangsekteskap. Det er urimelig og virker diskriminerende når søkers inntjeningssevne ikke tas hensyn til. Også her vil hjemmel for unntak virke diskriminerende idet unntakene favoriserer vestlige søkere.
6. Spesielt i vurderingen av om det er "åpenbart" at familieetableringen eller familiegjenforeningen "ikke er et resultat av tvang", kan det antas at nasjonal og etnisk bakgrunn vil tillegges vekt, slik at det i realiteten blir (langt) lettere for personer med majoritetsbakgrunn fra vestlige land å få innvilget søknaden. Slik forskjellsbehandling anser vi som svært problematisk.
7. Heving av underholdskravet kan føre til at flere unge mennesker avslutter utdanning tidligere enn planlagt for å gå ut i arbeidslivet. Selv om også utdanning kommer inn i ny hjemmel for unntak, vil konsekvensen for en del kunne være avbrutt utdanning for å oppnå underholdskravet.
8. Departementet påpeker selv at krav om underhold fører til økte forskjeller mellom enkelte grupper (blant annet menn-kvinner fordi mannlige referansepersoner i større grad er norske og etablerte, mens kvinnelige referansepersoner er unge og med minoritetsbakgrunn). Det er derfor underlig at man istedenfor å finne løsninger som gjør disse forskjellene mindre, velger å foreslå å heve underholdskravet.

Med vennlig hilsen,
for **Antirasistisk Senter**

Rune Berglund Steen
leder

Vivian Brattsti Sørensen
seniorrådgiver